

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Шманько Назар Романович, 1994 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Західноукраїнський національний університет за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування». З червня 2019 року працює на посаді директора ТОВ «ВКФ ВІЛЬНИЙ ПРОСТІР», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.145, утворена наказом Західноукраїнського національного університету, Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль від 17 червня 2026 року № 423 у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради -

Зварич Ірини Ярославівни, доктора економічних наук,
професора, завідувача кафедри міжнародної економіки
Західноукраїнського національного університету.

Рецензентів -

Борисяк Олени Володимирівні, доктора економічних наук,
заступника директора навчально-наукового інституту
інноватики, природокористування та інфраструктури
Західноукраїнського національного університету.

Ярощука Олексія Вікторовича, кандидата економічних наук,
доцента, доцента кафедри енергетичних систем та бізнес-
аналітики Західноукраїнського національного університету.

Офіційних опонентів -

Колешука Ореста Ярославовича, доктора економічних наук,
професора, завідувача кафедри економіки підприємства та
інвестицій Інституту економіки і менеджменту Національного
університету «Львівська політехніка».

Полянської Алли Степанівни, доктора економічних наук,
професора, професора кафедри менеджменту та
адміністрування Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу.

на засіданні 12 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Шманьку Назару Романовичу на підставі публічного захисту дисертації «Управління об'єктами генерації електроенергії з відновлюваних джерел в аграрній сфері» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано у Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник (керівники) Брич Василь Ярославович, доктор економічних наук, професор, в.о. директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами). Робота містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, спрямованих на розв'язання конкретного наукового

завдання, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент». Дисертацію виконано державною мовою, оформлено відповідно до вимог МОН, обсяг основного тексту відповідає освітньо-науковій програмі закладу та специфіці спеціальності.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертаційної роботи. Основні наукові результати дисертації викладено у п'яти працях (із них одна – у співавторстві) у фахових наукових виданнях категорії «Б», включених до Переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН України.

Усі публікації відповідають вимогам пунктів 8 і 9 Порядку та відображають основні наукові результати дисертації:

1. Шманько Н. Закономірності функціонування та принципи управління об'єктами відновлюваної генерації в аграрній сфері. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 4. С. 701–716. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.701>

2. Шманько Н. Інституціоналізація управління об'єктами генерації енергії з відновлюваних джерел у аграрній сфері. Економічний аналіз. 2025. Том 35. № 4. С. 597–610. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.04.597>

3. Фреїшин М., Брич В., Шевчук С., Шманько Н. Парадигма децентралізації енергетичної системи України в умовах воєнних ризиків. Економічний аналіз. 2025. Том 35. № 2. С. 693–714. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.02.693>

4. Шманько Н. Р. Архітектура управління об'єктами відновлюваної генерації в агропромисловому комплексі: інституційно-економічна модель координації виробничих та енергетичних контурів. Інноваційна економіка. 2025. № 3. С. 280-291. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.3.33>

5. Шманько Н. Р. Управління об'єктами генерації електроенергії з відновлювальних джерел в аграрній сфері: досвід ЄС. Інноваційна економіка. 2026. №1. С. 126-134. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2026.1.12>

6. Шманько Н. Р., Ткач М. Є. Економічна природа управління об'єктами відновлюваної генерації в агропромисловому комплексі. Сталий розвиток економіки на засадах ресурсоефективності: збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 грудня 2025 р.). За ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. С. 63-64.

7. Shmanko N. R. Electricity generation management at agricultural facilities. Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16 квітня 2025 р.). К. : ДУ «КАІ», 2025. С. 296-298.

8. Шманько Н. Інституційно-технологічні засади управління відновлюваною генерацією в агропромисловому комплексі. Синергія науки та бізнесу: виклики, трансформації, перспективи: матеріали XV Національної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 29 травня 2025 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2025. С. 80-82.

9. Шманько Н. Теоретичні аспекти управління об'єктами відновлюваної генерації в агропромисловому комплексі. Синергія науки та бізнесу: виклики, трансформації, перспективи: матеріали XVI Національної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 15 жовтня 2025 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2025. С. 30-31 (0,2 д.а.).

10. Шманько Н. Методичні підходи до архітектури управління об'єктами відновлюваної генерації в агропромисловому комплексі. Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Київ, 24 березня 2026 р.). К. : Науково-методичний центр ВФПО, 2026. С.74-76.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні)

та висловили зауваження:

Голова ради: **Зварич Ірина Ярославівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету; зауважень немає.

Рецензент **Борисяк Олена Володимирівна**, доктор економічних наук, заступник директора навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури Західноукраїнського національного університету.

Зауваження:

1. У Розділі 2 проведено аналіз середовища для функціонування об'єктів генерації електроенергії з відновлюваних джерел в аграрній сфері. Вважаємо, що для більш глибокого розуміння закономірностей управління об'єктами генерації електроенергії з відновлювальних джерел в аграрній сфері доцільно було б конкретизувати виклики, з якими стикаються аграрні підприємства при запуску об'єктів генерації електроенергії з відновлювальних джерел в умовах воєнного стану та «зеленого» енергетичного переходу.

2. У роботі представлено методику оцінки потенціалу аграрного підприємства для ВДЕ-генерації, що ґрунтується на п'яти блоках оцінювання: ресурсний блок, техніко-інфраструктурний блок, економічний блок, інституційний блок, управлінсько-резильєнтний блок. Вважаємо, що для кращого розуміння важливості інтеграції аграрних підприємств у ланцюг виробництва електроенергії з відновлювальних джерел, доцільно було б деталізувати аграрну сировинну базу, що може бути залучена у такі ланцюги.

Рецензент **Ярошук Олексій Вікторович**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри енергетичних систем та бізнес-аналітики Західноукраїнського національного університету

Зауваження:

1. Запропонована методика оцінювання потенціалу підприємства охоплює ресурсний, техніко-інфраструктурний, економічний, інституційний та управлінсько-резильєнтний блоки. Водночас потребують детальнішого обґрунтування процедура формування шкал, вагових коефіцієнтів і порогових значень, а також можливість однакового застосування методики до сонячної генерації, біогазових комплексів, об'єктів на біомасі та комбінованих енергетичних систем.

2. Емпірична база кількісного аналізу значною мірою сформована на даних одного великого агрохолдингу – ПрАТ «МХП». Матеріали щодо Kernel, «Астарта-Київ» і Vitagro використовуються переважно для описового порівняння, тоді як побудова ваг, інтегрального індексу та сценарних моделей фактично спирається на один корпоративний кейс. Вважаємо, що для посилення практичної цінності отриманих результатів, доцільно було б також врахувати особливості діяльності середніх та малих підприємств, які мають іншу структуру фінансування, кадрові можливості, доступ до мереж та масштаби ресурсної бази. Переконливість запропонованої методики суттєво посилила б її апробація на підприємствах різного масштабу та виробничої спеціалізації.

Опонент **Колешук Орест Ярославович**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».

Зауваження:

1. Окремого методичного уточнення потребує підхід до визначення ваг управлінських показників на основі коефіцієнтів детермінації парних регресій. У підрозділі 3.2 вагові коефіцієнти запропоновано формувати на основі коефіцієнтів детермінації парних регресій, що сприяє зменшенню суб'єктивності експертного оцінювання. Водночас такий підхід відображає передусім щільність статистичного зв'язку між показниками, тоді як їх управлінська значущість може мати ширший зміст. Методичну переконливість одержаних результатів посилило б зіставлення сформованих ваг із результатами застосування альтернативного методу, зокрема ентропійного підходу, аналізу головних компонентів, методу ієрархій або багатофакторної регресії.

2. Додаткового висвітлення потребує процедура калібрування та верифікації сценарної моделі. У підрозділі 3.3 автором застосовано нелінійну параметричну оптимізацію з обмеженнями та сформовано управлінські імперативи для ПрАТ «МХП», Kernel, Astarta і

Vitagro. Запропонований підхід має виразну практичну спрямованість. Відтворюваність одержаних результатів посилює б детальніше розкриття джерел параметрів цільової функції, принципів установавання граничних обмежень, процедури формування сценаріїв і критеріїв перевірки моделі. Додаткову аргументованість забезпечило б зіставлення фактичних та модельних управлінських рішень.

3. Подальшого розширення потребує практична апробація розробленого методичного інструментарію. Запропоновані моделі орієнтовано на аграрні підприємства різних типів, тоді як сценарні розрахунки виконано переважно на матеріалах великих агрохолдингів. Розширення апробаційної бази за рахунок середніх і малих аграрних підприємств, фермерських господарств, кооперативів та енергетичних спільнот дало б змогу повніше оцінити універсальність методик і перевірити їх застосовність за умов обмеженого фінансування, недостатньої забезпеченості спеціалізованим персоналом та нижчого рівня цифровізації.

Опонент **Полянська Алла Степанівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Зауваження:

1. Безперечно, запропоновані сценарії управління об'єктами генерації електроенергії з відновлюваних джерел в аграрній сфері зміцнюють потенціал розвитку підприємств, відтак розгляд сценаріїв у запропонованій концептуальній моделі (рис. 3.1) значно б посилив би практичну значимість отриманих теоретико-методичних результатів дисертаційного дослідження.

2. У запропонованій методиці розрахунку інтегрального показника ефективності адаптивного управління об'єктами генерації електроенергії з відновлюваних джерел в аграрній сфері на 3 етапі передбачено розрахунок проміжних індексів управління (ст. 142): індекс стратегічного управління ресурсами та індекс операційного управління інфраструктурою ВДЕ, проте у роботі не зазначено, чому саме ці індекси було вибрано. Методика набула б більш широкого практичного значення, якщо б було аргументовано, від чого залежить вибір субіндексів і як вони можуть визначатись для різних підприємств.

3. У роботі методологічні засади дослідження предметної сфери розкрито в різних розділах дисертації відповідно до логіки викладу матеріалу. Водночас їх систематизація та об'єднання в окремому теоретико-методичному розділі або підрозділі сприяли б кращому розумінню загальної логіки дослідження, послідовності застосування наукових підходів і взаємозв'язку використаних методів, що, своєю чергою, підвищило б цілісність методологічної основи роботи.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради / немає,

«Утримались» - членів ради / немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.145 присуджує Шманьку Назару Романовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Зварич Ірина Ярославівна

